

Huvudman

HÄSSLEHOLMS KOMMUN
kommunen@hassleholm.se

Beslut

Datum 2026-03-20
Dnr SI 2025:11800
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, Komvux LÄ i Hässleholms kommun.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Hässleholms kommun avseende bristen rörande orienteringskurser på gymnasial nivå. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att utbildningen är anpassad utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar, att eleverna ges möjlighet att i utbildningen få validering, att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året, individuella studieplaner, att undervisningen omfattar ämnets syfte och centralt innehåll samt att alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå i Hässleholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om att utbildningen är anpassad utifrån elevernas individuella mål, behov och förutsättningar, att eleverna ges möjlighet att i utbildningen få validering, att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året, individuella studieplaner, orienteringskurser på gymnasial nivå, att undervisningen omfattar ämnets syfte och centralt innehåll samt att alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och studie- och yrkesvägledare samt en lektionsobservation den 25 februari 2026. Digital intervju med rektor och biträdande rektor har genomförts den 27 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats,

bland annat lärvuxplaner och individuella studieplaner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Orienteringskurser på gymnasial nivå

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl personal som rektor och biträdande rektor uppger i intervjuer att de erbjuder orienteringskurser under sommaren, men att inga elever har läst en orienteringskurs på gymnasial nivå under sommaren 2025. Biträdande rektor säger att de under 2025 använt orienteringskurser på gymnasial nivå för två elever men att det inte var under sommaren och att hen inte vet hur många poäng dessa orienteringskurser omfattade. Biträdande rektor säger vidare att dessa två elever inte fått något intyg efter avslutad orienteringskurs och att rutinen för att upprätta sådana intyg i dagsläget endast finns för orienteringskurser på grundläggande nivå men inte på gymnasial nivå.

Huvudmannen har den 6 mars 2026 kommit in med kompletterande uppgifter gällande orienteringskurser på gymnasial nivå. Huvudmannen uppger att det är rektor som fattar beslut om att använda orienteringskurser och att en orienteringskurs på gymnasial nivå omfattande 50 poäng har använts för två elever under kalenderåret 2025 samt att syftet med orienteringskursen i båda fallen var att ge ökade studietekniska färdigheter. Huvudmannen uppger också att det för närvarande inte finns någon elev som har läst en orienteringskurs under 2026. Vidare bekräftar huvudmannen biträdande rektorns utsaga om att de två elever som läst en orienteringskurs under 2025 inte fått något intyg efter avslutad orienteringskurs. I samband med synpunkter på

tjänsteanteckningen har huvudmannen uppgett att en av de två eleverna avslutade kursen på egen begäran.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 6 och 10 §§ förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) framgår att om orienteringskurser används ska de beslutas av rektorn och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationell kurs eller ett ämne och motsvarar de syften som regleras i författningarna.

Av 4 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning framgår att den som har genomgått en orienteringskurs ska få ett intyg.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med orienteringskurser inte uppfyller författningarnas krav vad gäller kravet på att den som har genomgått en orienteringskurs ska få ett intyg. Utredningen visar att intyg inte utfärdas efter genomförd orienteringskurs på gymnasial nivå.

Vidare visar utredningen inget annat än att de orienteringskurser på gymnasial nivå som används beslutas av rektorn samt motsvarar de syften som regleras i författningarna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Hässleholm kommuns verksamhet vid anpassad vuxenutbildning på gymnasial nivå uppfyller inte författningarnas krav vad gäller orienteringskurser på gymnasial nivå.

Utredningen visar att en elev som genomfört en orienteringskurs på gymnasial nivå under 2025 inte fått något intyg men att arbetet med orienteringskurser i övrigt uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Utbildning utifrån elevers individuella mål, behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation inför tillsynen framgår att samtliga elever som läser på gymnasial nivå har en individuell studieplan och att den konkretiseras genom så kallade lärvuxplaner som upprättas av ansvarig lärare i respektive ämne eller nivå av ämne. Det framgår vidare att dessa lärvuxplaner används för att tydliggöra mål, innehåll och progression på ett sätt som är begripligt för eleven. Eleverna uppger i intervju att de känner till att de har en individuell studieplan och lärvuxplaner samt att lärare pratar med dem enskilt en gång per termin och då går igenom lärvuxplaner. Vidare uppger eleverna att de får information om vilka ämnen eller nivåer av ämnen skolan erbjuder och att de, på våren, ansöker om vilka ämnen de vill läsa och sedan får besked om de är antagna, i vilken studietakt de ska läsa samt dag och tid för undervisning. Flera elever säger att de därefter pratar med den dagliga verksamheten och anpassar tiderna på daglig verksamhet efter schemat. Såväl studie- och yrkesvägledare som lärare, biträdande rektor och rektor säger att de tar reda på elevernas individuella behov och förutsättningar genom en kartläggning. Lärare säger att kartläggningen består av olika frågor om bland annat tidigare utbildning, intressen, hur de lär sig bäst samt nivåtest i vissa ämnen. Vidare säger de att de planerar elevernas studier ett år i taget och att de pratar med eleverna om deras mål i varje enskilt ämne eller nivå av ämne de läser och att målen skrivs in i lärvuxplanerna. Både lärare och biträdande rektor säger att lärvuxplanerna utvärderas två gånger om året tillsammans med eleverna. Av såväl inskickad dokumentation som intervjuer med personal samt biträdande rektor och rektor framgår vidare att utbildningen organiseras flexibelt för att möta elevernas behov och förutsättningar genom att undervisning exempelvis kan ske i små undervisningsgrupper eller enskild samt att elever inom samma undervisningsgrupp ges olika typer av stöd. Det framgår även att undervisningen anpassas genom en variation av olika pedagogiska metoder och material i syfte att göra undervisningen tillgänglig för varje elev. Vidare säger såväl studie- och yrkesvägledare som lärare, rektor och biträdande rektor att omfattningen av studierna och studietakten anpassas utifrån elevernas förutsättningar i form av övriga aktiviteter de har så som exempelvis daglig verksamhet.

Rättslig reglering

Enligt 20 kap, 2 § skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar.

Av förordning om läroplan för vuxenutbildningen (SKOLFS 2012:101), 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Vuxenutbildningens uppdrag samt En likvärdig utbildning, framgår att elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån elevens behov och förutsättningar. Vidare framgår att flexibilitet alltid ska eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hässleholms kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att utbildningen anpassas utifrån elevers individuella mål, behov och förutsättningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Validering**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Eleverna uppger i intervju att de aldrig har hört ordet validering och på frågan om de ibland känner att de redan har kunskaper i de ämnena de läser säger några elever att de ibland kan lite om vissa saker eller att de har hört vissa saker förut men att de inte kan mycket om ämnet och kan förbättra sina kunskaper. Såväl studie- och yrkesvägledare som lärare, rektor och biträdande rektor uppger i intervjuer att de genomför kartläggningssamtal när elever börjar men att de inte erbjuder valideringar eller prövningar eftersom det inte har varit aktuellt utifrån elevernas behov och förutsättningar. Lärare säger att de, som en del i kartläggningen, genomför nivåtest i ämnen som svenska och matematik för att hitta rätt nivå i ett ämne för en elev. De säger vidare att de kan använda en elevs tidigare kunskap i undervisningen och att det blir en tillgång för hela gruppen samt att elevens självförtroende växer men att de aldrig har känt att en elev har haft behov av att validera ett ämne eller en del av ett ämne. Biträdande rektor säger att det är svårt för eleverna att i kartläggningen uttrycka vad de har för kunskaper och erfarenheter sedan tidigare och att validering och prövning inte är relevant för eleverna eftersom de inte har den målgruppen som ska vidare i utbildningssystemet eller till arbete. Hen säger att eleverna inte vill validera ett ämne eller en del av ett ämne utan att de vill vara i skolan.

Rättslig reglering

Av 20 kap. 42–43 §§ skollagen framgår att huvudmannen är skyldig att se till att en elev erbjuds validering, om eleven behöver det. Den som har genomgått en validering enligt 42 § ska ha möjlighet att få resultatet känt genom betyg. Betyg efter en validering ska sättas genom prövning.

Av 2 kap. 8 § förordningen om vuxenutbildning framgår att validering får ske inom ramen för alla kurser och nivåer i ämnen och ska utgå från elevens förutsättningar och behov. En elev som har genomgått validering för en del av en kurs eller nivå i ett ämne behöver inte delta i undervisningen när det gäller den delen av kursen eller nivån.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hässleholms kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller validering. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kontinuerlig utbildning under hela året**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att verksamheten inte har uppehåll mer än två veckor på sommaren och att lärarna turas om att ha semester. Skolinspektionen har tagit del av samtliga individuella studieplaner för elever som läser ett ämne eller del av ämne på gymnasial nivå och av dessa framgår att eleverna läser nivåer eller delnivåer av ämnen som är planerade att pågå antingen mellan augusti 2025 och december 2025, mellan januari 2026 och juni 2026 eller mellan augusti 2025 och juni 2026. Eleverna säger i intervju att verksamheten erbjuder undervisning på sommaren som är frivillig och att de fyller i en blankett om de vill studera under sommaren samt hur många veckor. Såväl personal som rektor och biträdande rektor instämmer med det eleverna säger och uppger att de under sommaren erbjuder orienteringskurser i matematik, engelska och svenska och att de för en elev som redan läser ett av dessa ämnen i stället förlänger ämnet under sommaren.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning framgår att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hässleholms kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att utbildningen ska

bedrivs kontinuerligt under hela året. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Individuella studieplaner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation och intervjuer med lärare, studie- och yrkesvägledare samt rektor och biträdande rektor framgår att det för samtliga elever finns upprättade individuella studieplaner. Av intervjuer med studie- och yrkesvägledare, lärare samt rektor och biträdande rektor framgår att elevernas individuella studieplaner revideras vid behov, exempelvis när en elev ska läsa ett nytt ämne eller när en elev inte har hunnit klart vid ämnets slutdatum. Biträdande rektorn säger att, i de fall eleven tillhör en annan kommun, informeras hemkommunen om eventuella förändringar i den individuella studieplanen.

Rättslig reglering

Av 20 kap. 8a § skollagen framgår att det för varje elev ska upprättas en individuell studieplan.

Av 2 kap. 16 § förordningen om vuxenutbildning framgår att den individuella studieplanen ska upprättas i nära anslutning till antagningen och vid behov ska revideras. Vidare framgår att rektorn ansvarar för att planen revideras och, om eleven deltar i utbildning i en annan kommun än hemkommunen, att elevens hemkommun informeras om revideringen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning utifrån ämnets syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation inför tillsynen framgår att verksamheten har genomfört ett utvecklingsarbete med fokus på att organisera kurser och ämnen samt dess innehåll och omfattning. Det framgår även att detta arbete har resulterat i en kurskatalog där varje kurs, nivåer av ämnen och eventuella delkurser eller delnivåer av ämnen som verksamheten erbjuder finns med. Skolinspektionen har tagit del av kurskatalogen i följande ämnen/nivåer av ämnen: hälsa nivå 1, arbetslivets villkor nivå 1, handel nivå 1 och 2 samt samhällskunskap nivå 1. Av kurskatalogen för respektive

ämne och nivå framgår bland annat antal verksamhetspoäng samt ämnets syfte och centrala innehåll. Det framgår vidare att det centrala innehållet som finns angivet för respektive ämne och nivå stämmer överens med Skolverkets ämnesplaner för respektive ämne och nivå. Lärarna ger i intervju flera olika exempel på moment som genomförs i undervisningen kopplat till det centrala innehållet i olika ämnen. Läraren som undervisar i hälsa nivå 1 säger bland annat att hen går igenom Folkhälsomyndighetens elva övergripande mål och att eleverna får planera och genomföra en aktivitet riktad mot en viss åldersgrupp. Läraren i arbetslivets villkor nivå 1 säger att de pratar om olika branscher och vilka yrken som finns inom branscherna samt att de pratar om hur man söker arbete. Läraren i samhällskunskap nivå 1 uppger att undervisningen utgår från såväl lokala som nationella och globala nyheter och att hen utifrån nyheterna har möjlighet att plocka in samtliga delar av det centrala innehållet i ämnet under ämnets gång. Biträdande rektor uppger att hen på flera sätt säkerställer att undervisningen utgår ifrån ämnets syfte och centralt innehåll. Hen säger att lärare har arbetat med kurskataloger där det centrala innehållet framgår samt att de brutit ner det centrala innehållet i lärvuxplanerna och att det även finns matriser att fylla i. Hen säger vidare att hen gör dagliga observationer och att lärare ofta pratar om vad de gjort på lektionerna. Hen säger även att hen är delaktig och godkänner när det ska köpas in nya läromedel samt att eleverna alltid får ett intyg efter varje avslutad kurs eller ämne där det står vad de arbetat med och att det också är ett sätt för hen att se vilket centralt innehåll eleverna gått igenom i varje kurs eller ämne.

Rättslig reglering

Av 20 kap. 6 § skollagen framgår att det för varje ämne i anpassad utbildning på gymnasial nivå ska finnas en ämnesplan.

Av 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning framgår att av ämnesplanen ska ämnets syfte framgå samt den eller de nivåer som ämnet består av, det centrala innehållet för varje nivå, antalet gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola som varje nivå omfattar och betygskriterierna för ämnet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Digital teknik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna uppger i intervju att de i de ämnen de läser just nu ännu inte använt datorer men att de tidigare, i andra ämnen har gjort det och att de då använt datorer för att skriva. En elev säger att hen använder telefonen för att söka upp information. Såväl lärare som rektor och biträdande rektor säger i intervjuer att de har en avancerad utrustning som bland annat består av interaktiva tavlor, datorer i varje klassrum, surfplattor och specialtangentbord. Biträdande rektor säger att de har många licenser till olika digitala hjälpmedel och läromedel och att en lärare är testperson för kommunen för ett digitalt läromedel som består av filmer i olika ämnen som förklarar på ett enkelt men vuxet sätt. Hen säger även att de erbjuder kurser i digital teknik och att många kommuner kommer på studiebesök för att se hur de använder sig av digital teknik.

Rättslig reglering

Av läroplanen för vuxenutbildningen 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Perspektiv i utbildningen, framgår att alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att eleverna får utveckla sin förmåga att använda digital teknik. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

Föredragande
Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Caroline Åberg medverkat.